

ZÁKLADNÍ ŠKOLA TRNKA DOBŘÍŠ

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

„ Pomoz mi, abych to dokázal sám “

Program školní družiny Základní školy TRNKA navazuje svým obsahem a svými cíli na rozvoj výstupů, klíčových kompetencí a průřezových témat ŠVP ZV.

Program je realizován různými formami prostřednictvím projektů a tematických celků.

Uplatňujeme společný přístup, nové formy učení s využitím modelových situací. Náměty jsou sdružovány do bloků. Nezbytnou součástí ŠVP jsou i očekávané výsledky – kompetence - znalosti, dovednosti, postoje a schopnosti. Mají význam pro individuální i společenský rozvoj dítěte a silně ovlivňují všechny stránky jeho osobnosti.

Vychovatelky spolupracují s třídními učiteli tak, aby smysluplně docházelo k naplňování těchto cílů.

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Základní škola TRNKA

Adresa: Příbramská 938, 263 01 Dobříš

IČ: 04 707 524

IZO školy: 181 076 578 **IZO školní družiny:** 181 076 845

Kontakty: www.zstrnkadobris.cz
reditel@zstrnkadobris.cz

Telefon: +420 723 731 976

Statutární zástupce: Ing. Jana Derflová, ředitelka

Zřizovatel:

Trnkový květ, z.s.

Adresa: Příbramská 938, 263 01 Dobříš **IČ:** 04 279 905

Předseda rady spolku: Ing. Štěpán Ježek

email: jezekstepan@zstrnka.cz

web: www.zstrnkadobris.cz

ŠVP pro ŠD je v souladu s údaji ŠVP ZV Základní školy TRNKA Dobříš.

CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Naším hlavním cílem je vytvořit ve školní družině příjemné prostředí pro odpočinek našich dětí, prostředí naplněné vzájemnou úctou, tolerancí a pochopením. Chtěli bychom dětem nenásilnou a neřízenou formou nabídnout širokou řadu možností k využití volného času, aby si zde každé dítě mohlo najít tu aktivitu, která jej zaujme nejvíce a kterou si oblíbí.

Dále bychom chtěli využít přirozené dětské zvědavosti a prostřednictvím her rozvíjet a upevňovat získané schopnosti a dovednosti.

- vést účastníky k pochopení smysluplného využití volného času
- motivovat účastníky širokou nabídkou možností využití volného času
- nabídnout účastníkům aktivity rozvíjející tvořivost a zručnost
- vést účastníky k pohybovým aktivitám rozvíjející tělesnou kondici
- utváření vztahu k umění, k přírodě a k praktickým činnostem
- vytváření podmínek k různým typům odpočinkové činnosti
- smysluplné používání informačních a komunikačních technologií
- rozvíjení vyjadřovacích schopností a rozvoj slovní zásoby zábavnou formou her a spoluprací s jinými dětmi
- vytvářet u účastníků potřebu projevat pozitivní postoje v chování, jednání a prožívání životních situací, vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí a k přírodě
- učit účastníky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické a duševní zdraví

- vést účastníky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- respektování individuálních schopností, dovedností, možností a zájmů účastníků
- vytvářet podmínky proto, aby účastníci byli skutečně všestranně vybaveni pro život nejen po stránce vzdělanostní, ale i emocionální a sociální. Toto poslání plnit mimo jiné velice širokými mimoškolními aktivitami.

DĚLKA VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina ve svém vzdělávacím cyklu zahrnuje plán vzdělávání žáků 1. stupně ZŠ. Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno po dobu 10 měsíců daného školního roku. Provoz školní družiny stanovuje Vnitřní řád školní družiny.

FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

příležitostné – sportovní dny, vystoupení, slavnosti, divadelní představení
společné setkávání s rodiči u příležitostí oslav zvyku a tradic během roku

pravidelné - každodenní pravidelná činnost přihlášených žáků ve ŠD

individuální - zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí
s respektováním jejich osobního maxima

spontánní - jsou ve školní družině zahrnuty do denního režimu oddělení (ranní hry,
četba, odpolední klidové činnosti, rozhovory s dětmi, aktivní odpočinek)

rekreační - tělovýchovné a pohybové aktivity, výtvarné a rukodělné činnosti,
dramatické, vlastivědné a přírodovědné činnosti, hudba, zpěv, tanec

příprava na vyučování - didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, které upevňují
a rozšiřují poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

odpočinkové - relaxace, četba, odpočinek na koberci, klidové hry, vyprávění - dialog s dětmi.

V ranní družině - budou probíhat odpočinkové a spontánní činnosti (ranní hry, četba, rozhovory s dětmi, činnosti hromadné či individuální).

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Školní družina - je vhodným místem pro zájmové vzdělávání dětí, pro regeneraci sil a relaxaci po školním vyučování, pro posilování sebevědomí, pro rozvíjení tvořivosti, pro vzájemnou komunikaci dětí mezi sebou i pro komunikaci rodičů s vychovatelkou.

Ve spolupráci s učiteli školní družina svými činnostmi přispívá k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

- 1. KOMPETENCE K UČENÍ** – učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích.
- 2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU** – všímá si dění a problémů a řeší je, rozlišuje správná a chybná řešení, vymýšlí nová řešení, započaté činnosti dokončuje.
- 3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ** – ovládá řeč, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, kultivovaně, vyjadřuje se vhodně formulovanými větami.
- 4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ** – samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, dokáže se prosadit i podřídit, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
- 5. KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ** – učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k svým úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, dbá na bezpečnost a zdraví své i druhých.
- 6. KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU** – orientuje se v možnostech správného využití volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy a koníčky v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku na využití volného času.

OBSAH VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU ŠD - pravidelná činnost

Navazuje na Školní vzdělávací program a vychází z něj. Školní družina se při tvorbě ŠVP nejvíce inspirovala kapitolou „Člověk a jeho svět“, která je stanovena pro 1. stupeň ZŠ.

Oblast: „Člověk a jeho svět“ se dělí do 5 tematických okruhů:

- 1) Místo, kde žijeme
- 2) Lidé kolem nás

- 3) Lidé a čas
- 4) Rozmanitosti přírody
- 5) Člověk a jeho zdraví

1. Místo, kde žijeme – poznání nejbližšího okolí, život v rodině, ve škole, ve společnosti, vycházky do okolí, orientace v terénu, návštěva významných míst v regionu a seznamování s lidovými zvyky. Besedy o našem městě a okolí. Dopravní výchova-bezpečnost na cestě do školy a vycházkách. (Kompetence činnostní a občanské).

2. Lidé kolem nás – osvojení vhodného chování a vystupování, slušná mluva a základy společenského chování na různých místech a daných situacích besedy a scénky. Předcházení šikaně. (Kompetence k řešení problému, komunikativní, sociální).

3. Lidé a čas – budování správného režimu dne a jeho dodržování, učit děti s časem nakládat a vážit si ho, využití volnočasových aktivit. Besedy, vlastní výroba časových plánů, rozvrhů. (Kompetence k trávení volného času).

4. Rozmanitosti přírody – pozorování rozmanitostí a proměnlivostí živé i neživé přírody, vycházky a pobyty v přírodě, studování encyklopedií, výstavky přírodnin, poznatky z cest, péče o pokojové rostliny, ekologická výchova- ochrana přírody. (Kompetence k učení).

5. Člověk a jeho zdraví – poznání sebe sama, poučení o zdraví, nemoci, prevenci, osobní hygieně, předcházení úrazů, umění ošetřit drobná poranění. Besedy k první pomoci, pravidelné otužování, vycházky do přírody, dodržování pitného režimu, posilování a plavání. (Kompetence komunikativní, občanské, sociální a interpersonální).

Při strukturování aktivit vzdělávacího programu školní družiny budeme také vycházet ze čtyř základních typů učení, jak je užívá UNESCO.

Učit se znát – získávat vědomosti, objevovat nové věci, analyzovat poznatky, dávat je do souvislostí, řešit problémy.

Učit se, jak na to – získávat různé dovednosti a návyky potřebné pro život, komunikovat...

Učit se žít společně – rozvíjet porozumění s jinými lidmi, osvojit si pravidla společenského chování, společně řešit problémy, pracovat jako člen týmu...

Učit se být – rozvíjet vnitřní kvality jednotlivce, pěstovat zdravý životní styl

OBSAH	CÍLE	VÝSTUPY	AKTIVITY
Místo, kde žijeme			
	<p>Naše škola Seznámit žáky s prostředím základní školy a řádem ŠD Vytvořit příjemnou, otevřenou a přátelskou atmosféru založenou na důvěře Naučit žáky komunikovat a povzbudit je v komunikaci Vytvářet kladný vztah k přírodě</p> <p>Rodina Umět popsat a vyprávět o své rodině Orientovat se v příbuzenských vztazích</p> <p>Domov, okolí domova Znalost adresy svého bydliště</p> <p>Zajímavá místa v našem městě a okolí</p>	<p>Orientuje se v prostorách školy Zná školní prostředí Zvládá hygienické návyky i základy stolování Chová se bezpečně, ohleduplně Umí komunikovat a nebojí se formulovat své názory a přání Umí se prosadit Zná zásady fair play Poznává a pojmenuje přírodní materiály</p> <p>Pojmenuje příbuzenské vztahy v rodině Zná svojí roli v rodině</p> <p>Popíše svůj pokoj, domácnost Dokáže správně uvést svojí adresu</p> <p>Poznává naše město, umí se orientovat a popsat místa Navštíví výstavy, divadelní představení a přírodní zajímavosti</p>	<p>Seznamovací hry Psychosociální hry Pohybové hry Kreativní činnosti Vycházky do lesa Výroba dekorativních předmětů z přírodních materiálů Pozorování změn v přírodě</p> <p>Námětové hry Vyprávění a četba</p> <p>Výtvarné práce na dané téma</p> <p>Vycházky okolím Návštěva zajímavých míst Tematické výtvarné a písemné práce Práce s knihou, vyhledávání zajímavostí, práce ve skupinách</p>
Lidé kolem nás			
	<p>Moji kamarádi Posilovat vztahy založené na důvěře a pocitu sounáležitosti Rozvíjet sociální citění Upevnit tradice, zvyky, odlišnosti způsobu života</p> <p>Moji učitelé Chápat pravidla soužití Podporovat vztah ke škole i vztahy mezi dětmi</p>	<p>Dokáže respektovat individualitu druhých Umí udělat radost druhým Umí vyjádřit své myšlenky, názory, pocity a přání Nenechá se odradit nezdarem Zná vánoční tradice Dokáže vyrobit vánoční přání a drobné dárky svým blízkým Naučí se zpívat koledy Společné vánoční vystoupení</p>	<p>Komunikace slovní i mimoslovní Dramatická výchova Nácvik společného vystoupení Práce ve skupině Výtvarné a kreativní práce Hudba, tanec, pohybová výchova Četba, práce s knihou</p>

OBSAH	CÍLE	VÝSTUPY	AKTIVITY
Lidé a čas Rozmanitosti přírody			
	<p>Pozorovat proměny přírody na jaře Určovat jarní květiny Pojmenovat zvířata a jejich mláďata Poznávat velikonoční tradice Rozvíjet manuální zručnost, fantazii, představivost a estetické cítění Rozvíjet tvořivost Poznat různé druhy materiálů, dokázat je využít k dalšímu tvoření Zvládat jednoduché pracovní úkony dle předlohy i samostatně</p>	<p>Chápe proměny přírody na jaře Umí pojmenovat a určit druhy květin, zvířat a jejich mláďat Zvládne vytvořit výrobky s velikonoční tematikou Zná velikonoční tradice, umí o nich vyprávět Ovládá základní pracovní a výtvarné techniky Vytváří jednoduché předměty z tradičních i netradičních materiálů Pracuje podle předlohy i samostatně</p>	<p>Tematické vycházky do přírody, pozorování, pokusy Práce s odbornou knihou-atlas rostlin, zvířat, mláďat Návštěva skanzenu a seznámení s velikonoční Tematikou Tvořivá dílna Výroba a zdobení vlastních kraslic tradičními technikami (vosková batika, zdobení voskem- návrat k původním zvykům) Výroba zvířátek ze sena a jejich zdobení Úklid okolí i zahrady</p>
Člověk a jeho zdraví			
	<p>Pěstovat vztah k turistice Naučit se práci s mapou, rozvíjet orientaci Seznámit se s historií našeho města Zvládnout bezpečnost v silničním provozu Poznávat dopravní značky Naučit děti pečovat o své zdraví a svou bezpečnost Osvojit si relaxační techniky</p>	<p>Zvládne i další turistické výlety a procházky Umí pracovat s mapou Zná historii svého města Ovládá bezpečnost v silničním provozu Zná a umí pojmenovat dopravní značky Ovládá základy zdravotní péče a ví, kde hledat pomoc Umí pracovat s vlastním dechem, umí se uvolnit a</p>	<p>Vycházky, výlety do okolí Návštěva muzea Malování dopravních značek Soutěže, pohybové hry na zahradě Znalostní a vědomostní kvízy Námětové hry s využitím prvků dramatické výchovy Cvičení s prvky jógy</p>

METODY PRÁCE VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

- komunikativní kruh, beseda, rozhovor, diskuse
- soutěže, kvízy, doplňovačky
- dramatizace, četba
- malba, kresba, mozaika, koláž, frotáž, výtvarné práce z přírodních materiálů, práce s pedigem, batikování, modrotisk, malba na sklo, výroba dekorativních předmětů ze včelího vosku
- výstavy, exkurze
- vycházky – tělovýchovné, turistické, přírodovědné, poznávací
- zpěv, tanec, doprovod písní
- pohybové a sportovní hry, soutěže
- relaxační cvičení s prvky jógy
- sáňkování, bruslení, plavání
- video projekce, audio projekce
- kulturní vystoupení, besídky
- práce na PC
- skupinové a individuální práce
- výchova ke zdraví

PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

- v našem zařízení jsme připraveni adekvátně pracovat se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a veškeré činnosti přizpůsobit jejich možnostem a potřebám
- vytváříme vhodné podmínky, formy a způsoby pro práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami

- individuální přístup k žákům – možnost výběru činností
- spolupráce s vedením školy, výchovným poradcem, třídními učiteli a rodiči, a se školskými poradenskými zařízeními (PPP, SVP, SPC, apod.)
- při práci s dětmi vycházíme a respektujeme doporučení z odborných pedagogicko-psychologických pracovišť a spolupracujeme také se speciálním pedagogem

PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ ÚČASTNÍKŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU

A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

- činnost ŠD je určena přednostně pro žáky prvního stupně ZŠ Trnka Dobříš
- kapacita naší školní družiny je závislá na kapacitě ZŠ
- podmínkou přijetí účastníka k pravidelné činnosti je odevzdání řádně vyplněného zápisního lístku, jehož součástí je písemné sdělení zákonného zástupce účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka ze ŠD, společně s informacemi o zdravotním omezení účastníka (alergie, léky ...) a odevzdáním vedoucí vychovatelce.
- docházka do školní družiny je pro přihlášené účastníky závazná
- žádosti o mimořádné uvolnění účastníka je možno provádět předem a písemnou formou (s podpisem rodičů), telefonicky to není možné.
- do školní družiny může být účastník přihlášen během celého školního roku
- ukončit docházku může účastník během celého školního roku na písemnou žádost rodičů
- účastník musí dodržovat Vnitřní řád školní družiny, chovat se tak aby neohrožoval spolužáky ani vyučujícího, pokud účastník soustavně nebo významným projevem porušil kázeň, nebo ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, může ředitel rozhodnout o jeho vyloučení.

POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK

- ŠD má k dispozici pět učeben ZŠ
- vychovatelky mají k dispozici úložný zamykatelný prostor v učebnách a sklad pro uložení pomůcek
- prostory učeben jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem, splňují estetická kritéria a odpovídají potřebám účastníků mladšího školního věku
- výzdoba prostor ŠD je obměňována a prezentuje práci účastníků v jednotlivých ročních obdobích a zpracování jednotlivých témat
- prostory ŠD jsou vybaveny koberci na hraní i odpočinek, dřevěným nábytkem (na uložení stolních her, stavebnic a herních pomůcek)
- školní družina využívá také školní zahradu, dětské hřiště a přírodu v okolí školy.
Na vycházky chodíme do zámeckého parku nebo do přílehlého okolí města.
- vychovatelky sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména výtvarné, pracovní a sportovní činnosti

POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK

Vzdělávání a výchovu ve školní družině zajišťují kvalifikované vychovatelky, které se dále vzdělávají v akreditovaných kursech DVPP a samostudiem.

Vychovatelky se chovají a jednají profesionálním způsobem - v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině.

- mají vysokou míru empatie a dovedou projevovat vřelý vztah k účastníkům
- umí vytvořit příznivé sociální klima, umí efektivně jednat s účastníky
- mají organizační schopnosti
- vytváří pestrou a zajímavou skladbu činností a nachází pro ně v denní skladbě vhodný časový prostor
- pro zájmové aktivity využívají své odborné zaměření
- navozují radostnou atmosféru a komunikační prostředí, posilují v účastnících kladné city, vytváří pocit bezpečí a sounáležitosti
- dodržují pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví, dbají na bezpečnost činností s účastníky
- prezentují výsledky činnosti školní družiny na veřejnosti

POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK

Školní družina je poskytována v souladu se zákonem za úplatu, jejíž výše je stanovena rozhodnutím ředitele školy a činí 200 Kč měsíčně.

Úhrada je zasílána na účet školy vždy do 10. dne daného měsíce. Je možno zaplatit i úplatu za pololetí nebo celý školní rok.

POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

- prostředí a vybavení užívaných prostorů odpovídá platným hygienickým a zdravotním normám a je uzpůsobeno provozování zájmových činností a práci s účastníky ve ŠD
- pro účastníky je zaveden pravidelný pitný režim
- účastníci nesmí bez dovození opouštět prostor ŠD
- účastníci jsou vedeni k dodržování pravidel bezpečného chování a jsou činěna opatření k minimalizaci vzniku úrazů
- při úrazu poskytnou vychovatelky okamžitou pomoc, zajistí nezbytné ošetření, kontaktují zákonné zástupce, úraz ihned nahlásí vedení školy, vyplní záznam do knihy úrazů
- pozornost se také věnuje vyhledávání rizikových míst (schodiště, zábradlí, zvýšené prahy, pohyb v dopravním provozu) upozorňování na ně a tím předcházení nebezpečí úrazu
- k dispozici jsou prostředky nutné k poskytnutí první pomoci
- režim dne je sestaven podle hygienických a bezpečnostních norem s ohledem na věk a úroveň rozumových schopností účastníků
- vychovatelka otevřeností a individuálním přístupem vytváří podmínky pro příznivé sociální klima ve třídě, učí účastníky spolupráci a toleranci, podporuje jejich zájmy a iniciativu
- o chodu a plánovaných aktivitách ŠD jsou rodiče informováni na nástěnkách a na internetových stránkách školy
- účastníci jsou vhodnými formami poučovány o zásadách bezpečného chování při pobytu ve ŠD i mimo ni.

Závěr:

Naším cílem je nenásilnou formou získat děti ke spolupráci. Čas strávený ve školní družině naplnit pohodou a radostí dětí, jejich interakcí s okolím, získanou vlastní zkušeností. Vyvarovat je stresu, rozvíjet jejich zdravé sebevědomí a tvořivost.

Budeme se snažit je oceňovat, dávat prostor pro jejich názor a řešení ve věcech, které se jich týkají.

Abychom svěřeným dětem lépe rozuměli, stačí si představit, že jsme žákem, který slyší naše slova.

Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je nejen láska, ale také respektování jejich osobnosti. Přejeme si, aby z nich vyrostli šťastní, úspěšní a tvořiví lidé.

**Platnost doplněného dokumentu: od 1.9.2021
Čj. D 2a/2021**

Ing. Jana Derflová
ředitelka školy

